

הבורסה

סיכום ביניים מאוחר מאז ינואר הגורלי

חלק א': הסכר ערב ראש השנה

שנת תשמ"ג בבורסה תיזכר ככל הנראה כשנת המחול הגדול, שראיתה במחולשים של עליות שערים וסופה כשחיקת שערים אדירה. היא תיזכר כשנת המחול (ראשי תיבות של: מחול למערכת) כאשר מיליארי דולרים זולים ומסוכסדים מצאו דרכם לחול. היא תיזכר כשנת החלל, עליידי כל אלה שהמריאו על כנפי השערים והפכו למיליונרים של נייר ועל הגייר, במהלכה, ואינונים של ממש בסופה. היא בוודאי תיזכר כשנה שבה נעלם השיכרון המתוק של העושר, שהיה מנתחלקם של אלפים ואולי רבבות ומה שנתר ממנו, אם ככלל, הוא זיכרון צורב, ו...איך זה, איך, לא יצאנו מהבורסה בזמן, בשבוע השני של ינואר הגורלי?

תשמ"ג בתחילתה היתה שעתם היפה של המשקיעים, המהמרים, המתזוכים, מנהליהתיקים, הברוקרים והיועצים להשקעות בבנקים ומחוצה להם. כולם העניקו לעצמם ולאחרים עצות מוצלחות עד אימה, שהגשימו עצמן בזריזות מפתיעה. הלאייתכן הפך אפשרי, הבלתי-איומן למציאות: 10% לשבוע, לעיתים גם 20 ו-30. 50 אחוז בחדש, מאה אחוז בחדש, אלה בשלושה ואפילו שלושת אלפים אחוזים בחצי שנה, אלה היו מסימניה של הגאות שהבורסה לא ידעה כמותה. ואז באה הנפילה. ההתמוטטות. כגודל החולם — שבריר.

מעטים הספיקו למלט את כספם בעור מועד. ינואר השחור התארך על פני פברואר ושלה גרוות עד מאי, יוני ודעד. בבורסה ממשיכים לעשות

מחזור. המשקיע הקטן בחוץ. הוא משקיע את כספו בדולרים ובצמודי דולר, לקראת פירות שצריך לכוון, ולהפתעת הכל הוא בא וכמועד, אף כי שיעורו קטן בהרבה מהנצפה. בבורסה שולט השיעמום. השערים שוב נשחקים. אין חדש. אייחודאות נמשכת. כך גם גרעונות-הגוילות של הבנקים, הממשיכים לווסת את שערי מניותיהם. תשמ"ד כפתה, ועימה תיקנות וציפיות לבורסה טובה. אחרי החגים, אומרים המכנינים. אבל איזה חגים? שואלים היושבים על הגדר.

חלק ב': תשמ"ד — התלה ברגל שמאל

עצוב ומדא. הרגשה של אי-אונים, חוסר-תיקווה. אותה תיקווה שיצאה לחופשת-חג ערב ראש-השנה ואיש אינו יודע מתי תחזור, התיקווה, אולי אחרי החגים, אולי? אבל שוב, איזה חגים. הבורסה גוססת, ואולי נכון יותר לעכשו: נשחקת. נלחצת, אך עדיין מגלגלת מיליונים רבים באיחשק, כשהיא נאנסת על-ידי מקורביה להמשיך ולנשום בכבוד. עד... עד למועד שבו גברת, כן, גברת אייחודאות תסתלק ותפנה את מקומה להתאוששות, שתבוא. חייבת לבוא. אבל מתי?

חלק ג': מה בכל זאת יהיה

עברו, חלפו שמונה חודשים. יעברו עוד כמה. אייחודאות תהפוך גם היא לתופעה של קבע. נתרגל. נלמד לחיות כתנאי מערבולת. האינפלציה הצמודה היטיבה עימנו. כך גם אייחודאות, גם היא תמשיך ללוות אותנו. מה שצריך הם כסף הכל שבועיים שקטים, ואיזה בחירות בדרך. את היתר נעשה אנתנו. המשקיעים הקטנים.

העמלות שיוציאו את הבנקים מהצרות

הבנקים בצרות. גם המאזנים שלהם. כי שעבר ניהלתי ויכוח, כמה הפסידו הב נשמונת החודשים האחרונים בבורסה. לדעת, אבל זה הרבה. מישו אמר שזה במח 800 מ דולר. אני טענתי, שגם הצי מסכנו — זה המון. ב.בנקישראל אימ לא מוכנים להתייחס. אבל, הם אומ הסכומים מוגזמים.

י"ד הבורסה ד"ר חת הבנקאיות ימשיכו לעלות

עד כאן ההקדמה. ומכאן לעיקר. מה י למניות הבנקים? הם ימשיכו לתת תש ריאלית, למרות הנבואות השחורות של מאיר חת, יושב ראש מועצת המנהלים הבורסה. איש לא יהיה מוכן לוותר על הכלכלי של המדינה, כולל בנק ישראל. אנחנו לא נוותר. ולכן כבר בימים אלה נג יותר — הרבה יותר — עבור שרותי-ההצנן הבנקים. כל שרות וכל פעולה יעלו יותר. שקל ועוד שניים או שלושה שקלים פעולה. ויש מיליוני פעולות ב עמלות-המינימום לסוגי פעולה מסוי יוכפלו, ויש מאות-אלפים כאלה ביום. הש תשונה. ככל שהיקף הפעולה קטן יותר, הענ גדולה יותר, יחסית. שוב יהיה כדאי לו מיליונר. הוא ישלם פחות. אנחנו נשלם יו ועוד משהו: המס של העו"ש יקום לתו הגביה תיעשה באמצעות הבנקים. רק מחזיקים בעו"ש שלנו — הם יגבו את ויעבירו אותו לקופת-האוצר. מי ישלם ע הטרחה הבנקאית החדשה: קרוב לוודאי ש אנחנו. האוצר זקוק להריבה כסף ומהר לקיים את ההסכמים הקואליציוניים החד המס על העו"ש עומד בשני התנאים: הריבה ו נטו. כלי בעיות גביה ואינפלציה. הפעם, שטוב לאוצר, יהיה גם טוב לבנקים. ואז המאזנים ייראו יותר יפים בסוף השנה.

רעיון משוגע וגם נובח

אני מעריץ של רעיונות משוגעים מצליחים, וגם כאלה שעתידיים להצלחה. אחד הרעיונות האלה הוא קופת-חולים לכלבים וחתולים, או בשם הרשמי: מכלבי-שרותי רפואה וטרנירית. הרעיון הוא של הטייס לשעבר עמוס לויטוב, חובבי-כלבים, שישב שלוש שנים כשבוי מלחמה במצריים (ראה: העולם הזה 14 בספטמבר). היה לו שם זמן בשפע לחשוב. אחת התוצאות היא מכלבי.

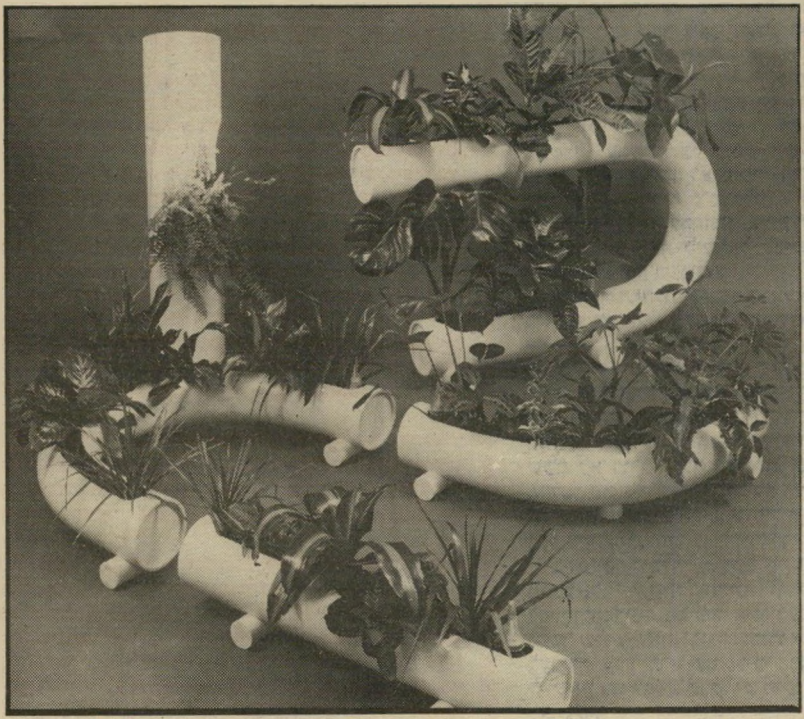
אם עסק, או עסק. למה זה כדאי? מתברר שב-1980 היו בארץ 110 אלף כלבים רשומים, שקיבלו חיסון, ו-30 אלף חתולים, שגם הם קיבלו חיסון. היום מיספר בעלי-חיים אלה כפול. חיות-הבית האלה זקוקות לשרותיו של וטרניר. גם כעניין זה יש מימצאים. למשל: כלב זכר מבקר בממוצע שלוש פעמים בשנה אצל הרופא, נקבה ארבע פעמים. עכשיו, לפני שאתם מכפילים את ביקור החיות אצל הרופאים בשקלים, נבדוק מה קורה אצל הוטרינרים. יש בארץ כ-300 וטרנירים. זה הרבה יותר ממה שצריך. אבל כולם מתפרנסים. רק חלקם עוסק ברפואה של חיות-בית קטנות. עכשיו איך מפגישים בין וטרנירים ובין לקוחות ובעליהם? זה הרעיון, מקימים קופתי חולים. המחיר של דמי-הברזת שחנתיים הוא 63 דולר, ועם המע"מ 70 דולר. תמורת הסכום הזה מבטיחה לכם החברה שרותים רפואיים ללא הגבלה כמותית ואיכותית. זה ציטוט. יהיו גם שרותים נלווים, אבל עבור אלה יצטרכו לשלם בנפרד: מזון, תרופות, סנסיון (יש דבר כזה) ושיזוק בעלי-חיים.

עכשיו, שאלתי, כמה חיות צריכות להיות בקופה, כדי שהעסק יהיה כדאי והברתי ההשקעות, שתעמיד את הכספים לרשות העניין, לא תתחיל ליילל? גם לזה יש תשובה: 14,000 חברים יספיקו. אם הם יתאמצו, זה יקח פחות משנה, ואם העסק ילך טוב, הם יוכלו לצאת לבורסה. מה יש, חלבה כן, וכלבים לא?

רעיון משוגע וגם צומח

הנה, יש לכם בעיה: איך יודעים מתי להשקות צמחי-בית בתוך אדנית, העשויה מחומר פלסטי קשיח בצבע כמעט לבן, בצורת צינור שמחירו 48 דולר והוא מוצר בארץ? לשלושה חודשי גידול. כלול במחיר. ראיתי את האדניות, התרשמתי גם מן המחיר. מי שמחפש איזור דקורטיבי, מעין רהיט מודולרי שאפשר לצרף אליו יחידות נוספות, שיפסיק לחפש.

גם כארץ יש המצאות לא נורמליות. האדנית

אדניות פלאסטיות מצוירות מחמיר בדולרים, התשלום בשקלים